

Milko Mikola o zgodovini Škofje vasi

Ustvarjalni upokojski čas

konča s poglavjem o veliki poplavi, ki je Škofjo vas prizadela leta 1954.

Knjigo bo avtor predstavil v torek, 7. februarja, ob 18. uri v dvorani kulturnega doma v Škofji vasi, kjer bodo na proslavi v počastitev kulturnega praznika nastopili člani domačega kulturnega društva in Mešanega komornega pevskega zbora Celje pod vodstvom Primoža Leskovca.

Torkova proslava, ki jo bo Kulturno društvo bratov Dobrotinšek iz Škofje vasi pripravilo pred kulturnim praznikom, ne bo posvečena le spominu na našega največjega pesnika, ampak tudi predstavitvi zanimive knjige o zgodovini kraja in bližnje okolice. Napisal jo je ugleden zgodovinar dr. Milko Mikola, ki je velik del svojega raziskovalnega dela posvetil preučevanju povojnega komunističnega nasilja in na tem področju marsikdaj oral ledino. Izdal je več kot dvajset knjig in zbornikov dokumentov. Zgodovina Škofje vasi z bližnjo okolico je že njegova peta knjiga, odkar se je leta 2009 upokojil.

TATJANA CVIRN

Knjiga o preteklosti kraja, v katerem Milko Mikola živi že skoraj četrto stoletje, je zanimiva tako za krajanke kot druge Celjane. Izdala jo je Celjska Mohorjeva družba, sicer pa je projekt financiral avtor sam z delno finančno pomočjo celjske občine.

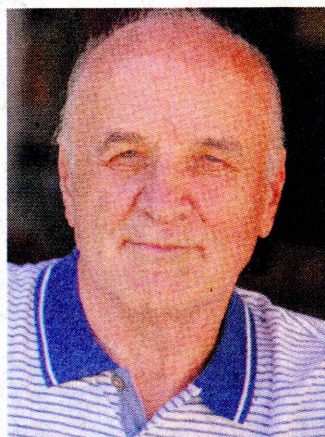
Knjiga ima 250 strani in vsebuje približno sto fotografij ter drugih pisnih dokumentov. V prilogi so zanimivi seznam imen vseh posestnikov katastrske občine Škofja vas iz leta 1825, žrtev okupatorjevega nasilja in prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko.

Po tematikah

Kot pravi avtor, dela ni napisal kronološko, ampak po

tematikah. Kraj je dobil ime po prvih znanih zemljiških gospodih, škofih iz Krke na avstrijskem Koroškem. V njem so svoje sledi zapustili že Rimljani. Našli so sedem rimskih milnikov, kar pomeni, da je v tistih časih skozi kraj vodila pomembna cesta povezava.

Ste vedeli, da je bila Škofja vas nekoč samostojna občina, ki je segala vse od Lahovne, Arclina, Začreta in Žepine do Bovš in Sv. Tomaža? Pred drugo svetovno vojno je bila kmetijsko močna, veliko je bilo hmeljarstva in živinoreje. Tudi gospodarske panoge so bile pestre. Peter Majdič je leta 1926 ustanovil Industrijo volnenih izdelkov, kasneješ TVO, ki je leta 1995 konča-

Dr. Milko Mikola je dve leti in pol pripravljaj knjigo, za katero je dokumente zbral v Zgodovinskem arhivu Celje, Arhivu Republike Slovenije in Muzeju novejšje zgodovine Celje. V načrtu ima še eno večje delo, in sicer študijo o komunističnem nasilju nad ženskami in otroki v Sloveniji. Mikola je dve desetletji delal v celjskem arhivu in raziskoval tudi razvoj industrije na Celjskem. Nato je prevzel vodenje sektorja za popravilo krivic in za narodno spravo pri ministrstvu za pravosodje in postal vršilec dolžnosti direktorja takrat ustanovljenega Študijskega centra za narodno spravo. Leta 2009 je prejel srebrni grb MOC in leta 2013 Zoisovo priznanje za pomembne znanstvene dosežke v zgodovini. (Foto: Andraž Purg)

la v stečaju. Že v 19. stoletju je v kraju delovala tovarna eksploziva. »Za manjše, a

pomembno podjetje se je zanimal tudi Alfred Nobel. A je država tovarno zaradi nevarne proizvodnje nato zaprla,« pravi Mikola. Od vseh nekdanjih podjetij je ostal le Etol, ki se danes imenuje Tastepoint in je v lasti tujega kapitala.

Nemirni časi

Tudi društveno življenje v kraju je bilo ves čas zelo pestro, pravi avtor, ki je več prostora namenil narodnoosvobodilnemu gibanju in okupatorjevemu nasilju na širšem območju Škofje vasi. Ta čas je zaznamoval mnoge družine, saj je na spomeniku v kraju navedenih kar 57 žrtev tega nasilja. Zlasti sta pretresljivi zgodbi družin Dobrotinšek z Dobrotina nad Vojnikom in Vrečko iz Škofje vasi. Prva je izgubila kar šest članov družine, druga štiri. Kmetija Vrečkovi, kjer je danes konjeniški klub, je zato propadla.

Krvav je bil tudi čas po vojni, in sicer zaradi poboja vojnih ujetnikov na območju kraja ter političnih obračunavanj in zaplemb premoženja med domačini.

V zadnjem delu avtor predstavi še kulturno dediščino in spomenike ter pomembne osebnosti, kot so bili poliglota Žiga Popovič, politik Anton

Novačan ali zgodovinar Josip Felicijan, ki je ugotovil, da je pri sestavi Deklaracije o neodvisnosti Thomas Jefferson bral tudi o ustoličevanju koroških vojvod. Avtor knjigo

Naslovnica zadnje knjige Milka Mikole, ki se je tokrat lotil zgodovine kraja, kjer živi. Gradivo je mogoče prebrati tudi na spletnem portalu Kamra.